

Mal for utdanningsplaner i Helse Vest

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at utdanningen av legespesialister skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømning i utdanningsløpet. Det skal lages en **overordnet utdanningsplan** for den enkelte spesialitet som angir hvordan virksomheten vil sikre at leger i spesialisering kan oppnå læringsmålene. Formålet med den overordna utdanningsplanen for hver av spesialitetene er å beskrive oppbygning og rekkefølge for hele utdanningsløpet i spesialiteten, inkludert spesialiserings-/suppleringsstjeneste.

Forskriften stiller tydelige krav til hva utdanningsplanen skal inneholde. Helse Vest har laget en mal for hvordan utdanningsplanen skal utformes. De ulike planene vil bli publisert på Helseforetakenes nettsider og vil være tilgjengelige for 1) spesialitetskomiteene som skal godkjenne og vurdere utdannings-virksomhetene og 2) for LIS som skal søke jobb.

Utdanningsplanene skal oppdateres årlig.

Utdanningsplan spesialitet Thoraxkirurgi, HUS

Publisert juni 2019

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten

Thoraxkirurgisk seksjon ved Haukeland universitetssykehus har regionssykehusansvar for 1.1 million innbyggere. Det blir her utført et bredt spektrum av thoraxkirurgiske behandlinger, herunder hjertekirurgi, aortakirurgi, lungekirurgi, generell thoraxkirurgi, mekanisk sirkulasjonsassistanse (ECMO, Impella og IABP) og traumatologi.

Seksjonen består av Thoraxkirurgisk senter med 4 operasjonsstuer inkludert Hybridstue og utfører årlig over 1000 thoraxkirurgiske pasientbehandlinger. I tilknytning til operasjonsavdelingen ligger Thoraxkirurgisk Intensiv og Overvåkning som foreløpig disponerer 6-8 intensiv- og overvåkningssenger. Thoraxkirurgisk sengepost består av 24 senger med over 2000 døgnpasienter. Overleger og LIS har poliklinikk en halv dag fredag annenhver uke med til sammen omkring 1000 konsultasjoner årlig.

Det er for tiden 10 spesialister og 5 LIS ansatt ved seksjonen (til sammen 14 stillinger). Vaktordningen er delt i et forvakts- og bakvaktssjikt. Forvakt og bakvakt har hhv. 7- og 6-delt turnus med hjemmenvakt på natt. I vakttjenesten har LIS ansvar for sengeposten, eksterne/interne konsultasjoner og tilsyn, samt akutte hendelser. Det er i tjenesteplanen mulighet å søke avspasering hver 7. uke.

Beskrivelse av utdanningsløpene

Del II

Del II i kirurgi er felles basisutdanning for kirurgiske fag som skal gi de grunnleggende teoretiske kunnskaper, tekniske ferdigheter og profesjonelle holdninger som er nødvendige før oppstart av del 3. Del II er organisert som rotasjonstjeneste ved Kirurgisk klinikk med vakttjeneste på kirurgisk avdeling supplert med selvstudier, obligatoriske ferdighetskurs, simuleringssituasjoner, og veiledning. Normert tid for å gjennomføre del II er 2 år.

Del III

Del III i utdannelsen for thoraxkirurgi har en varighet på minimum 3 år. LIS vil i begynnelsen av spesialisingsløpet (0-6 måneder) ha et fokus på postarbeid, vakttjeneste og basale thoraxkirurgiske prosedyrer (f.eks. venehøsting og thoraxdren). Etter at introduksjonsperioden er gjennomført legges det til rette for økende grad av operasjonsaktivitet. LIS vil i begynnelsen (3-18 måneder) bli lært opp i assistanse ved standardiserte thoraxoperasjon som koronar bypasskirurgi, hjerteklaffeoperasjoner og lungekirurgi, samt under veiledning utføre enklere thoraxkirurgiske inngrep og del-prosedyrer ved større operasjoner. LIS blir deretter (12-24 måneder) gradvis opplært i assistanse av andre typer større thoraxoperasjoner, samt utførelse av lungekreftkirurgi, kardiovaskulære inngrep inkl. aorta stentgrafting, andre kateterbaserte prosedyrer og anleggelse av ECMO. I slutten av spesialisingsløpet (>24 måneder) vil LIS være assistent på mer kompleks kirurgi (aortakirurgi og klaffeplastikk), samt under veiledning lære hele standardprosedyrer innen hjertekirurgi, herunder koronar bypasskirurgi og åpen aortaklaffekirurgi, og få grunnleggende oppløpning innen mitralkirurgi og operasjon på thorakalaorta.

Læringsmålene setter også spesifikke krav til kunnskap og ferdigheter innenfor kardiologi, anestesi, lungemedisin, samt transplantasjonskirurgi og barnehjertekirurgi. For å kunne nå disse læringsmålene må leger i spesialisering i thoraxkirurgi måtte tjenestegjøre på relevante avdelinger. Det legges til rette for til sammen 12 måneders rotasjon, herunder 3 måneder invasiv kardiologi, 3 måneder non-invasiv kardiologi, perfusjon og lungemedisin (inkl. ekko cor, CT/MR cor), 3 måneder anestesi/intensivmedisin, samt 3 måneder på senter for transplantasjonskirurgi og barnehjertekirurgi.

Kandidaten vil kontinuerlig bli vurdert for egnethet der det særlig vektlegges kommunikasjon- og samarbeidsevne, kirurgisk håndlag/nøyaktighet, vurderingsevne, akademisk interesse og profesjonalitet.

Introduksjon av nye LIS

Nye LIS som introduseres i virksomheten får etter behov introduksjonsperiode hvor de gjøres kjent med faget og gjøres klare for vakttjenesten. Kandidater uten bakgrunn i thoraxkirurgi får følgevakter og oppfølging slik at grunnleggende thoraxkirurgiske prosedyrekrav selvstendig kan utføres og relevante problemstillinger kan løses. Kandidaten vil alltid ha kvalifisert person tilgjengelig fortrinnsvis i form av spesialist og LIS med høyere kompetanse. Operativ opplæring skjer i regi av kvalifisert operatør.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling

Supervisjon

Supervisjon i det kliniske arbeidet vil foregå ved at LIS følges opp av spesialist. Det legges opp til at LIS har tilgjengelig spesialist i faget og får tilstrekkelig supervisjon tilpasset sitt kompetansenivå ved visitt, pre-visitt, postarbeid, poliklinikk, MDT-møter, praktiske prosedyrer og vakttjeneste. Supervisjon vil bli gitt av klinikkens spesialister, men vil i enkelte tilfeller også kunne gis av andre spesialister (vaktarbeid) eller LIS med høyere kompetanse.

Veiledning

Alle LIS får tildelt en individuell veileder ved ansettelse og første møte med veileder bør finne sted så snart som mulig og senest innen 3 uker etter at LIS har begynt. I første møte gjøres kandidatens bakgrunn kjent for veileder ved gjennomgang av individuell utdanningsplan. Virksomhetens overordnede utdanningsløp gjøres kjent for kandidaten ved å gå igjennom avdelingens utdanningsprogram. Utdanningskandidatene dokumenterer veiledning ved å lage referat og dokumentere veiledning i kompetanseportalen.

Faglig utvikling

Det er i tjenestepланen avsatt tilsvarende 4 timer ukentlig til faglig fordypning. Tilegnelse av teoretisk kunnskap er ellers i hovedsak basert på aktiv deltakelse i det daglige arbeidet herunder avdelingsmessige møter, tverrfaglige møter, operasjon og vakt. Ved deltagelse på obligatoriske kurs blir LIS fritatt for vakttjeneste og klinisk tjeneste. Avdelingen legger også til rette for deltagelse på kurs utover det som er beskrevet i læringsaktivitetene dersom dette er relevant for individuell faglig utvikling.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Oppnådde læringsmål, gjennomførte kurs og utførte prosedyrer dokumenteres av LIS i kompetanseportalen. Faglig og klinisk progresjon vil fortløpende bli evaluert av veileder gjennom regelmessige evalueringsmøter. Læringsmålene

vil bli godkjent av veileder, utdanningsansvarlig overlege eller den leder som får ansvaret delegert.

Teoretisk undervisning

Internundervisning

Den planlagte internundervisninger foregår ved hhv 60 og 90 minutter undervisning hver tirsdag morgen (08:00-09:00) og onsdag ettermiddag (16:00-17:30) i alle uker utenom i ferieavvikling (min 70 t/år). Det er obligatorisk for LIS å delta på undervisningen. Undervisningstemaer settes opp ut i fra læringsmål for spesialistutdannelsen, samt fagområder som blir aktualisert. Det sikres at læringsmål innen thoraxkirurgi dekkes i løpet av en periode på 3 år. Utdanningskandidater oppfordres også til deltakelse på nasjonale og regionale møter med faglig innhold.

Kursutdanning

Kurs for Thoraxkirurgisk spesialitet arrangeres ikke i Norge, og man har derfor fått godkjent deltagelse på kursene arrangert av den europeiske thoraxkirurgiske foreningen «European Association for Cardio-Thoracic Surgery» (EACTS). Dette kursprogrammet er av høy kvalitet og dekker læringsmålene for spesialiststrukturen. For jevn progresjon i utdanningen anbefales at LIS gjennomfører 3 kurs årlig. Ved deltagelse på kurs blir LIS fritatt for vaktjeneste og klinisk tjeneste.

Følgende kurs er obligatorisk i ny utdanningsplan; EACTS Thoracic Surgery I – III, EACTS Cardiac Surgery I – III, EACTS Introduction to Aortic Surgery, samt de nasjonale kurs a) Traumatologi og krigskirurgi, og b) Hemostatisk nødkirurgi.

Felles kompetansemål (FKM)

Felles kompetansemål oppnås gjennom klinisk tjeneste, individuell veiledning samt deltagelse i kurs. I regi av Helse Vest er det planlagt tre kurspakker innen FKM med følgende temaer; «etikk og kommunikasjon», «kvalitetsutvikling», samt «lovverk og organisasjonskunnskap». LIS skal delta i forbedringsarbeid og kan velge mellom etablerte temaer eller foreslå egne kvalitetsforbedringsprosjekt.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Utdanningsutvalget består av to LIS, to overleger og utdanningsansvarlig overlege. Utdanningsansvarlig overlege har det overordnende ansvaret for utdanningen av alle kandidater. Utførende og kvalitetssikring av utdanningen utføres i samråd med medlemmene fra utdanningsutvalget.

Forskning

Thoraxkirurgisk seksjon har høy akademisk kompetanse og ser forskning som et kjerneområde. Av seksjonens 14 ansatte har til sammen 9 forskningskompetanse i form av PhD og to har bistilling ved Universitetet i Bergen, hhv. Professor II og Førsteamanuensis II. Det legges vekt på akademisk forståelse og LIS oppfordres til aktiv deltagelse i avdelingens forsknings- og kvalitetssikringsprosjekter. Det er til enhver tid flere pågående forsknings- og kvalitetssikringsprosjekter med nasjonale og internasjonale samarbeid. LIS med interesse for forskning får tilrettelagt kompetanseløp mot PhD.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetning vil det utarbeides en individuell utdanningsplan for LIS, som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer), basert på hvor i utdanningsløpet LIS starter. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder og evt. utdanningsansvarlig overlege. Planen skal godkjennes av seksjonsleder.

Simulering og ferdighetstrening

Haukeland universitetssykehus har et eget Ferdighetssenter der LIS, spesialister og overleger kan delta i organisert utdanningsaktivitet. LIS har blant annet tilgang til å trene ferdighet innenfor robotkirurgi, endovaskulær kirurgi, angiografi og ekkokardiografi som er relevant for spesialiteten. Det foregår også regelmessig AHLR- og ABC-kurs.

Tillitsvalgte

Avdelingstillitsvalgt for Yngre legers forening (YLF) ivaretar LIS sine interesser og har rett å representere medlemmene overfor arbeidsgiver. Leger i spesialisering kan ved behov få råd og støtte fra de tillitsvalgte. hovedtillitsvalgte og klinikkledelsen møtes regelmessig. Avdelingen har også eget verneombud for leger og ordning for kollegastøtte.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med utdanningsansvarlig overlege/seksjonsleder, professor Rune Haaverstad, eller delegert utdanningsansvarlig overlege Bjarte Hjelmeland, begge Thoraxkirurgisk seksjon, Hjereteavdelingen.